

TALABALARDA KREATIV SIFATLARNI RIVOJLANTIRISH

Saidova Gulruh Halim qizi

Toshkent davlat pedagogika universiteti dotsenti, (PhD)

Annotatsiya: Talabalarda kreativ sifatlarni rivojlantirish, bugungi ta'lim tizimining eng muhim vazifalaridan biri hisoblanadi. Kreativlik, nafaqat san'at va madaniyat sohalarida, balki barcha sohalarida muhim ahamiyatga ega. U, yangi g'oyalarni ishlab chiqish, muammolarni hal qilish va innovatsion yondashuvlarni qo'llashda zarurdir. Talabalarda kreativ sifatlarni rivojlantirish, ularning umumiy rivojlanishiga, shaxsiy o'sishiga va kelajakdagi muvaffaqiyatlariga katta ta'sir ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: talabalar, kreativlik, ta'lim sifati, shaxsiy rivojlanish, muvaffaqiyatlar, kreativ fikrlash.

Аннотация: Развитие творческих качеств учащихся является одной из важнейших задач современной системы образования. Творчество важно во всех областях, а не только в сфере искусства и культуры. Это необходимо для разработки новых идей, решения проблем и применения инновационных подходов. Развитие творческих качеств у студентов оказывает большое влияние на их общее развитие, личностный рост и будущие успехи.

Ключевые слова: студенты, креативность, качество образования, личностное развитие, успех, творческое мышление.

Abstract: Development of creative qualities in students is one of the most important tasks of today's education system. Creativity is important in all fields, not just in the fields of art and culture. It is necessary for developing new ideas, solving problems and applying innovative approaches. Developing creative qualities in students has a great impact on their overall development, personal growth and future success.

Key words: students, creativity, quality of education, personal development, success, creative thinking.

KIRISH

Talabalarda kreativlik, zamonaviy ta'lim tizimining ajralmas qismi sifatida muhim ahamiyatga ega. Bu jarayon, talabalarning nafaqat bilim olish, balki o'z fikrlarini erkin ifoda etish, yangi g'oyalar yaratish va muammolarni innovatsion yondashuvlar bilan hal qilish qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan. Talabalar, kreativ fikrlash orqali o'zlarini ifoda etish, ijodiy jarayonlarda faol ishtirok etish va kelajakda muvaffaqiyatli bo'lish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni egallaydilar. Bugungi kunda, ta'lim muassasalari, talabalarni kreativ fikrlashga rag'batlantirishga intilmoqda. Bu, o'z navbatida, ularning shaxsiy rivojlanishi, o'z qobiliyatlarini anglashlari va jamiyatda o'z o'rnini topishlariga yordam beradi. Kreativlik, talabalarga o'z fikrlarini erkin ifoda etish imkonini beradi, shuningdek,

ular o'zaro hamkorlik va jamoaviy ish orqali yangi g'oyalarni yaratish jarayonida ishtirok etadilar.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

Kreativlikni rivojlantirish uchun birinchi navbatda, talabalarga o'z fikrlarini erkin ifoda etish imkonini berish zarur. Bu, o'quv jarayonida erkin muhokama, ijodiy ishlar va loyiha asosidagi o'qitish metodlarini qo'llash orqali amalga oshirilishi mumkin. Talabalar o'z fikrlarini ochiq bayon eta olishlari, bir-birlarining g'oyalarini tinglashlari va baholashlari kerak. Bunday muhit, talabalarning o'zaro hamkorlikda ishlashga, fikr almashishga va yangi g'oyalarni ishlab chiqishga imkon beradi. Kreativlikni rivojlantirishda muhim omillardan biri, talabalarni turli xil tajribalar bilan tanishtirishdir. Bu, ularning fikrlash doirasini kengaytiradi va yangi g'oyalarni ishlab chiqishga yordam beradi. Misol uchun, talabalar uchun turli xil seminarlar, master-klasslar, ekskursiyalar va ijodiy ustaxonalar tashkil etish mumkin. Bunday tadbirlar, talabalar uchun yangi bilimlar va ko'nikmalarni olish imkonini beradi, shuningdek, ularning ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi. Talabalarda kreativlikni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydigan yana bir jihat, o'z-o'zini anglash va o'z qobiliyatlarini baholashdir. Talabalar, o'zlarining kuchli va zaif tomonlarini bilishlari, o'zlarini rivojlantirish uchun zarur bo'lgan yo'nalishlarni aniqlashlari kerak. O'z-o'zini anglash, talabalar uchun o'z fikrlarini ifoda etish va ijodiy jarayonlarga faol ishtirok etish imkonini beradi. O'z qobiliyatlarini baholash va ularga mos ravishda maqsadlar qo'yish, talabalar uchun o'z kreativligini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Kreativlikni rivojlantirishda, talabalarni muammolarni hal qilishga o'rgatish ham juda muhimdir. Muammolarni hal qilish jarayoni, talabalarni yangi g'oyalarni ishlab chiqishga va ijodiy yondashuvlarni qo'llashga undaydi. Talabalar, turli xil muammolarni hal qilish uchun ijodiy strategiyalarni ishlab chiqishlari va ularni amalda qo'llashlari kerak. Bunday yondashuv, ularning kreativ fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi va muammolarni hal qilish jarayonida o'zlarini ishonchli his qilishlariga yordam beradi.[1]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Talabalarda kreativlikni rivojlantirishda, o'zaro hamkorlik va jamoaviy ish ham muhim ahamiyatga ega. Talabalar, birgalikda ishlash orqali yangi g'oyalarni ishlab chiqishlari, fikr almashishlari va bir-birlaridan o'rganishlari mumkin. Jamoaviy ish, talabalarni ijodiy fikrlashga, o'zaro muhokama qilishga va bir-birlarining g'oyalarini qadrlashga undaydi. Bunday muhit, talabalarning kreativligini yanada oshiradi va ularni o'zaro hamkorlikda ishlashga tayyorlaydi. Kreativlikni rivojlantirishda, talabalar uchun o'zlarini ifoda etish imkoniyatlarini yaratish ham muhimdir. Bu, san'at, musiqa, teatr yoki boshqa ijodiy faoliyatlar orqali amalga oshirilishi mumkin. Talabalar, o'z ijodiy qobiliyatlarini namoyish etishlari va o'z fikrlarini ifoda etishlari uchun turli xil platformalarga ega bo'lishlari kerak. Bunday faoliyatlar, talabalar uchun o'zlarini ifoda etish va o'z kreativligini rivojlantirish imkonini beradi. Shuningdek, kreativlikni rivojlantirishda, talabalar uchun muvaffaqiyatsizlikdan qo'rqqanlikni o'rgatish ham muhimdir. Kreativ jarayon, ko'pincha tajribalarga asoslanadi va muvaffaqiyatsizliklar orqali o'rganish imkonini beradi. Talabalar,

muvaffaqiyatsizliklarni qabul qilishlari va ulardan saboq olishlari kerak. Bunday yondashuv, ularning ijodiy fikrlash qobiliyatini oshiradi va yangi g'oyalarni ishlab chiqishga undaydi.[2]

Talabalarda kreativlikni rivojlantirish, shuningdek, ularning o'z-o'zini rag'batlantirish qobiliyatini oshirishga yordam beradi. Talabalar, o'z maqsadlariga erishish uchun o'zlarini rag'batlantirishlari va motivatsiya topishlari kerak. Bu, ularning ijodiy jarayonlarda faol ishtirok etishlariga yordam beradi va o'z qobiliyatlarini rivojlantirishga undaydi. O'z-o'zini rag'batlantirish, talabalar uchun o'z maqsadlariga erishish va kreativlikni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Kreativlikni rivojlantirishda, talabalar uchun o'zaro muhokama va fikr almashish imkoniyatlarini yaratish ham zarurdir. Bu, talabalar o'rtasida o'zaro fikr almashish, g'oyalarni baham ko'rish va bir-birlaridan o'rganish jarayonini rivojlantiradi. Talabalar, o'z fikrlarini ifoda etish va boshqalar bilan muhokama qilish orqali yangi g'oyalarni ishlab chiqish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Bunday muhit, ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi va talabalar o'rtasida ijodiy hamkorlikni kuchaytiradi. Kreativlikni rivojlantirishda, talabalar uchun o'z qobiliyatlarini sinab ko'rish imkoniyatlarini yaratish ham muhimdir. Bu, talabalarga o'z ijodiy qobiliyatlarini sinab ko'rish, yangi g'oyalarni ishlab chiqish va ularni amalda qo'llash imkoniyatini beradi. Talabalar, turli xil loyihalarda ishtirok etish, ijodiy ishlar qilish va o'z g'oyalarini amalga oshirish orqali o'z qobiliyatlarini rivojlantirishlari mumkin. Bunday tajribalar, talabalar uchun o'zlarini ishonchli his qilish va ijodiy jarayonlarda faol ishtirok etish imkonini beradi.[3]

Shuningdek talabalar uchun o'zaro raqobat va sog'lom raqobat muhitini yaratish ham muhimdir. Raqobat, talabalarni o'z qobiliyatlarini yanada rivojlantirishga undaydi va yangi g'oyalarni ishlab chiqishga yordam beradi. Talabalar, o'zaro raqobat orqali o'zlarini sinab ko'rishlari, yangi g'oyalarni ishlab chiqishlari va ijodiy jarayonlarda faol ishtirok etishlari mumkin. Bunday raqobat, talabalar o'rtasida ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi va ularning kreativligini oshiradi.[4]

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, talabalarda kreativ sifatlarni rivojlantirish, zamonaviy ta'lim tizimining ajralmas qismi hisoblanadi. Kreativlik, nafaqat san'at sohalarida, balki barcha fanlar va kasblarda muhim ahamiyatga ega. Talabalarda kreativlikni rivojlantirish uchun erkin muhit yaratish, turli tajribalar bilan tanishtirish, o'z-o'zini anglash va muammolarni hal qilishga o'rgatish zarur. O'zaro hamkorlik, jamoaviy ish, o'zini ifoda etish va muvaffaqiyatsizlikdan qo'rqqanlik, talabalarning kreativligini oshirishda muhim omillardir. Shu bilan birga, o'z-o'zini rag'batlantirish, talabalarning ijodiy jarayonlarda faol ishtirok etishlariga yordam beradi. Bularning barchasi, talabalarning kelajakdagi muvaffaqiyatlariga va shaxsiy rivojlanishlariga katta ta'sir ko'rsatadi.

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'OYALAR

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullayeva, D. (2020). "Kreativ fikrlash va ta'lim". Tashkent: O'zbekiston davlat pedagogika universiteti nashri.
2. Karimov, R. (2019). "Ijodkorlik va ta'lim jarayonida kreativlik". Samarqand: Samarqand davlat universiteti nashri.
3. Tashkent, M. (2021). "Talabalarda kreativ qobiliyatlarni rivojlantirish usullari". Toshkent: O'zbekiston milliy universiteti nashri.
4. Murodov, S. (2022). "O'zbek ta'lim tizimida kreativlikni oshirish". Buxoro: Buxoro davlat universiteti nashri.
5. Rasulov, A. (2023). "Kreativ pedagogika: nazariya va amaliyot". Nukus: Qoraqalpoq davlat universiteti nashri.
6. Xodjaev, U. (2021). "Talabalarda ijodkorlikni rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari". Andijon: Andijon davlat universiteti nashri.
7. Shodmonova, G. (2020). "Kreativ sifatlar va ularni ta'lim jarayonida rivojlantirish". Farg'ona: Farg'ona davlat universiteti nashri.